

Sv. Terézia Portugalská

Plinio de Oliveira

16. júna 2019 ✝ Svätec týždňa ✝ Svätec na jún

Životopisné dáta:

Terézia bola najstaršia dcéra kráľa Sancha I. Portugalského, sestra svätej Mafaldy a svätej Sanchy. Vydala sa za bratanca, kráľa Alfonza IX. z Leónu.

Manželia mali niekoľko detí, ale manželstvo bolo kvôli pokrvnému príbuzenskému vzťahu vyhlásené za neplatné. Vrátila sa do Portugalska a v Lorbão založila cisterciánsky konvent pre 300 sestier. Sama tam vstúpila, ale sľuby nezložila.

V roku 1231 sa na žiadosť Alfonzovej druhej ženy a vdovy Berengarie odobrala do Leónu, aby urovnala nepekny nástupnícky spor medzi svojimi deťmi. Keď ich uzmierila, vrátila sa do kláštora, zložila sľuby a zostala tam ako sestra až do smrti.

Komentár Prof. Plinia:

Medzi svätými, ktorých si ľud ctí, sú dve skupiny. V prvej sú tí, o ktorých sa hovorí, ku ktorým sa modlí a v druhej sú tí, ktorí su založení v archíve, zahalení mlčaním. O nich sa nehovorí, ani sa nevzývajú. Je to v istom zmysle normálne, lebo Cirkev má toľko svätcov, že niektorí prirodzene priťahujú viac pozornosti než iní. A tak tí druhí upadajú do zabudnutia. To tiež v istej miere zodpovedá dejinám Božej prozreteľnosti. Takí svätci, zostávajú v kalendári a pripomínajú si ich len tam, kde žili, alebo v rádoch, kam patrili, ale nepriťahujú širšiu úctu. Keď sa dejiny skončia, budú ctení v Nebi všetkými, menej svätými ľuďmi. To je normálne a pochopiteľné.

Je ale podozrivé, že do kategórie “zabudnutých svätcov” neupadajú všetci tí svätci, ktorí vzbudzujú sentimentálnu zbožnosť, ktorá v mnohých kruhoch Cirkvi vládne. Tí, ktorí sú často prezentovaní skrze deformovanú prizmu tejto zbožnosti len zriedka alebo takmer nikdy neupadajú do zabudnutia.

V protiklade k tomu, je systematické ticho ohľadom svätorečených kráľov, kráľovien, či princov. Kto z nás kedy počul o sv. Tereze Portugalskej? Pred tým, ako som čítal jej životopisný profil, netušil som že niekedy žila. Ani som nevedel nič o jej sestrách, ktoré sú tiež svätorečené.

Bolo by pre nás, kontrarevolucionárov, dobré, keby sme objavovali týchto svätých, vyniesli ich zo zabudnutia a ponúkli im úctu, ktorá im náleží. Je zaujímavé, ako spomínaná sentimentálna zbožnosť sabotuje úctu k anti-egalitaristickým svätcom. Ak by sme urobili sumár všetkých svätých, ktorých táto pochybná škola zbožnosti odstavila, získali by sme veľkolepú galériu kontrarevolučných svätcov.

Zúfalo nedostatočný sumár jej života nám hovorí, že sv. Tereza bola na čas kráľovná Leónu, jej manželstvo bolo anulované, vrátila sa domov, do Portugalska a tam založila kláštor. Tiež, že bola povolaná uzmierniť spor a nástupníctvo na trón v Leónu, ktorý viedli jej deti.

Je to strohá prehliadka faktov, bez podrobností o jej mravnom živote a cnostiach. Táto chronológia nám nedáva príležitosť k špeciálnemu komentáru. Je to implicitné pozvanie odstrčiť ju nabok. A opäť, zdá sa, že jej bohatý život bol sabotovaný, čím sa potvrdzuje to, čo sme o predsudkoch sentimentálnej piety spomenuli vyššie. Prosme teda sv. Terezu Portugalskú – aj jej sestry sv. Mafaldu a sv. Sanchu – aby nám pomohli objaviť viac kontrarevolučných svätcov a vyniesť ich na svetlo. Pre väčšiu slávu Božiu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-terezia-portugalska/>